

inleiding

Het hoogfeest van Pinksteren is de bezegeling van Pasen.

Het is een feest op de vijftigste dag; van het Griekse woord voor 50 is de naam Pinksteren afgeleid.

We vieren dat Jezus als de verrezen, levende Heer in ons midden aanwezig blijft.

Het licht van Pasen ontsteekt een vuur bij zijn vrienden; zij gaan zo enthousiast getuigen van wat God in Jezus gedaan heeft, dat iedereen hen begrijpt.

De leerlingen en vrienden van Jezus trekken eropuit: zij geven handen en voeten aan Gods blijde boodschap. Wij worden genodigd om net als Jezus en zijn leerlingen eropuit te gaan en op te komen voor de minsten, voor gerechtigheid en vrede, tot heil van de wereld.

overweging

Het Pinksterverhaal is een verhaal over naar buiten gaan. De vrienden van Jezus treden voor de eerste maal naar buiten, na zijn dood.

Voor de eerste keer durven zij in het openbaar te prediken over wie Jezus voor hen was. Openlijk verkondigen zij Hem als de verrezen Heer, in wie allen mensen leven of redding kunnen vinden.

De leerlingen gooien de deuren open, letterlijk en figuurlijk. Er wordt verteld van gedruis uit de hemel, hevige wind en vuur. Pinksteren is een verhaal van eropuit trekken, naar buiten gaan.

Toch is dat maar de ene kant van het verhaal. De ervaring van Pinksteren is een ervaring die zich vooral in het innerlijk van zijn vrienden afspeelt. Zij zijn tot de overtuiging gekomen dat Jezus niet dood is maar leeft; dat God toch het laatste woord had en niet de leiders van het volk die Jezus gevangen hebben laten nemen en door de Romeinen ter dood hebben laten brengen.

Zijn vrienden zijn tot de diepe overtuiging gekomen: onze God is een God van het leven, die voluit leven wil voor al zijn mensen. Dan kan Hij zijn Dienstknecht bij uitstek die Jezus was toch niet laten vallen? Zo had Hij het zelf ook al aangegeven en voorzegd.

Die overtuiging dat Jezus niet dood is maar leeft bij de Vader in de hemel is bij zijn vrienden gegroeid; zij zijn er helemaal vol van geworden. Jezus is niet dood; Hij leeft! Hij leeft in de liefde van de Vader; Hij blijft door de Geest voortleven door dat zijn leerlingen handen en voeten geven aan die liefde. Door de Geest blijft de verrezen Heer onder ons aanwezig. Daar mogen ook wij van leven.

Het mooie van het Pinksterverhaal is dat dit verhaal spreekt over naar buiten gaan om aan te geven hoe mensen innerlijk veranderd zijn.

Voor zijn vrienden is er met het Pinksterfeest iets wezenlijks veranderd; zij zijn andere mensen geworden, die op een nieuwe manier de dood van Jezus verwerkt hebben. Dat verklaart hun nieuwe manier van staan in het leven; het verklaart hun enthousiasme om wat zij in Jezus ervaren hebben. Zij hebben – letterlijk en figuurlijk – de geest, de heilige Geest gekregen.

Maar hoe vertel je dat? Dat was de vraag waar Lucas zich voor gesteld zag toen hij het boek Handelingen schreef. De heilige Geest is moeilijk te vatten of te omschrijven.

Bij God als Vader, als Schepper, kortom: als degene die ons leven draagt, kunnen we ons nog van alles voorstellen. En we kunnen geraakt zijn door de woorden en het voorbeeld van Jezus, de Mensenzoon. We bidden makkelijker tot de Vader en de Zoon dan tot de heilige Geest.

Toch wil de bijbel ons vandaag duidelijk maken dat de Geest ons het meest nabij is. God is niet alleen Vader in de hemel, de Schepper die ons gemaakt heeft maar Hij is ook in ons.

Dat is de heilige Geest. En we hebben niet alleen het voorbeeld van Jezus; zijn geestkracht zit ook in ons.

Dat wordt duidelijker als je de bijbel in zijn oorspronkelijke talen leest. Voor geest en geestkracht worden woorden gebruikt die op de eerste plaats een gewone, alledaagse betekenis hebben. Ruach en pneuma zijn alledaagse woorden voor adem en wind.

Wind voel je, die kan je huid strelen, die kan je tegen hebben maar ook een steun in de rug geven. Zoals de wind, zo is God in je en om je heen.

Ademen doe je vanzelf; het is geen bewuste daad. Zo vanzelfsprekend is Gods aanwezigheid in ons. Zonder dat wij aan Hem denken is Hij het die ons leven draagt. God als levensadem. Hij wil dat wij op adem komen, dat wij voluit kunnen leven.

Als we de bijbelse verhalen van het Pinksterfeest tot ons door laten dringen dan zien we drie manieren waarop de geestkracht van God wordt voorgesteld. Gods geestkracht wordt uitgetekend als een vuur, als adem en wind en in het wonder van de talen.

Gods geestkracht, de heilige Geest, wordt ons voorgesteld als vuur: het gaat om enthousiasme, geestkracht die mij, die ons warm laat lopen voor de idealen van Jezus: gerechtigheid zodat de medemens tot recht kan komen, vrede en solidariteit.

Vuur is de Geest van het nieuwe leven ondanks de dood, de Geest van de verrijzenis of opstanding: het opstandig worden tegen wat het leven terneerdrukt of vernietigt.

Het is de Geest die zich verzet tegen oorlog en onderdrukking, die bevrijding en voluit leven wil voor alle mensen. Dat is Geest als vuur.

De heilige Geest wordt ons voorgesteld als adem zie ons zuurstof geeft om te leven en ook als een krachtige windvlaag die ons in beweging wil zetten. De Geest als adem wil dat wij op adem komen en niet alleen hollen en rennen.

De Geest als windvlaag kan ons door elkaar schudden, zodat we ons opwinden om de idealen van Jezus en zijn evangelie, zodat we verontwaardigd worden als fundamentele waarden en mensenrechten met voeten worden getreden, zoals in de oorlog in Oekraïne en op zoveel andere plaatsen op ons aarde, of als mensen fundamentele levensbehoeften worden onthouden. Ons verzet daartegen en onze solidariteit met slachtoffers van zulk geweld komen voort uit diezelfde Geest als levensadem of als een krachtige windvlaag.

Tenslotte wordt de heilige Geest verteld in het wonder van de talen. Mensen uit heel verschillende windstreken begrijpen wat de apostelen en vrienden van Jezus willen zeggen. Hun enthousiasme, de geestkracht van God, ontdooit en maakt zacht, brengt mensen bijeen in plaats van dat de Geest scheiding brengt.

Zo is de heilige Geest heel concreet werkzaam in ons. Zij houdt ons steeds in beweging; zij is steeds op zoek naar het goede in ons en wil dat versterken. Zo houdt de heilige Geest ons wakker en bij de les als leerlingen van Jezus. Zij zet ons aan tot daden van gerechtigheid, tot inzet om de minsten der zijnen.

Op die wijze is de heilige Geest ook aanwezig in de kerk; Zij wijst ons op wat echt belangrijk is als we Jezus willen navolgen. Zij maakt ons tot zijn volgelingen, tot zijn Kerk.

Pinksteren is een uitnodiging aan ons, om de boodschap van het evangelie serieus te nemen, handen en voeten te geven en eropuit te gaan: naar buiten zoals zijn vrienden op dat Pinksterfeest in Jeruzalem.

We mogen ons gesterkt weten door de belofte van Jezus bij het laatste avondmaal dat Hij ons de Helper, zijn heilige Geest zal zenden. We hoorden daarover in het evangelie. Wij worden genodigd naar buiten te gaan om in de samenleving te laten zien waar wij voor staan: ons inzetten voor gerechtigheid en solidariteit, voor leven in vrede zoals God bedoeld heeft. Zo kunnen we laten zien dat de heilige Geest, dat God zelf in ons leeft. Moge dat zo zijn!

Jos Deckers, pastoraal werker em.